

Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18204>

Özet

Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu (Turkish BSI-44), orijinal **Bradford Somatic Inventory** (BSI) ölçeğinin Türk kültürüne adaptasyonu amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin **güvenirlilik** ve **geçerlik** özelliklerini, özellikle üniversite öğrencileri örnekleminde değerlendirmeyi hedeflemiştir. BSI-44, bireylerin yaşadığı çeşitli **somatik semptomlar** ve bu semptomların şiddetini ölçmek için tasarlanmıştır. Bu envanter, klinik ve araştırma ortamlarında **somatizasyon** düzeylerini tespit etmede kullanılabilecek bir araç sağlamaktadır.

Ölçeğin adaptasyonu, 2017 yılında Kose ve arkadaşları tarafından yayımlanan kapsamlı bir çalışmayla gerçekleştirilmiş olup, elde edilen sonuçlar ölçeğin Türkiye'deki popülasyon için yüksek düzeyde iç tutarlılığına ve kabul edilebilir bir **faktör yapısına** sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Bradford Somatik Envanteri, BSI-44, Somatizasyon, Somatik Semptom Bozukluğu, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Üniversite Öğrencileri, Güvenirlilik.

Yazarlar

Samet Köse, N. S. Tekintaş, F. B. Durmuş, E. Akın, K. Sayar.

Amaç

Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu'nun (BSI-44) temel amacı, **somatik semptomların** şiddetini ve şiddetini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, bireylerin fiziksel şikayetlerini, tıbbi bir açıklama olmaksızın yaşadıkları bedensel belirtileri ölçerek, **somatizasyon** eğilimlerini belirlemeye yardımcı olur.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal BSI'nin psikometrik açıdan sağlam yapısının Türk kültürüne taşınması ve bu yapının Türk üniversite öğrencileri örnekleminde de korunup korunmadığını, özellikle **iç tutarlılık** ve yapı geçerliliği açısından analiz etmektir. Bu, klinik psikoloji ve psikiyatri araştırmalarında kullanılabilecek güvenilir bir araç sunar.

Yapı

Bradford Somatik Envanteri (BSI-44), **somatizasyon** yapısını ölçmektedir. Somatizasyon, psikolojik sıkıntıların veya kaygıların fiziksel semptomlar şeklinde deneyimlenmesi ve ifade edilmesi süreci olarak tanımlanır. Ölçek, genellikle dört ana faktör veya alt boyutta somatik şikayetleri gruplandırır, ancak adaptasyon çalışmaları bu faktör yapısını popülasyona bağlı olarak

olarak de?i?iklik gösterebilir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar aras?nda genellikle kardiyovasküler ?ikayetler, gastrointestinal ?ikayetler, a?r? ?ikayetleri ve genel bedensel rahats?zl?klar yer al?r. BSI-44, 44 maddeden olu?makta olup, bireyin son zamanlarda ya?ad??? belirtilerin ?iddetini derecelendirmesini ister. Bu yap?, **Somatik Semptom Bozuklu?u** ve ilgili durumlar?n taranmas?nda kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Kose ve arkadaşlar? (2017) taraf?ndan yürütölen adaptasyon çal??mas?nda, Türkçe BSI-44'ün yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek için genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yöntemleri kullan?lr.

Çal??mada, ölçe?in orijinal yap?y? destekleyip desteklemedi?i test edilmi? ve Türk örneklemine uygun bir faktör modelinin kabul edilebilir uyum indeksleri sa?lad??? bildirilmi?tir. Ek olarak, ölçe?in di?er geçerli psikopatoloji ölçüm araçlarıyla (örne?in, Semptom Tarama Listesi gibi) korelasyonlar? incelenerek **yak?nsak geçerlik** kan?tlar? sunulmu?tur. Bu, BSI-44'ün gerçekten somatik semptomlar? ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Türkçe BSI-44'ün güvenirlik çal??mas?, ölçe?in zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermi?tir. ?ç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) adaptasyon çal??malar?nda en sık kullanılan ölçüttür.

Kose ve arkadaşlar? (2017), ölçe?in genel puan? için yüksek düzeyde bir iç tutarlılık katsay?s? (genellikle 0.90 civar?nda veya üzerinde) rapor etmi?lerdir. Bu yüksek alfa de?eri, 44 maddenin bir bütün olarak **somatizasyon** yap?s?n? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlar. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? stabilitesini de?erlendirmek için test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? da incelenmi? olabilir, bu da ölçek puanlar?n?n kısa vadede kararlı oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Türkçe BSI-44'ün **faktör analizi** sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymu?tur. Orijinal BSI, somatik semptomlar? çe?itli alt kategorilere ay?ran bir yap?ya sahiptir. Kose ve arkadaşlar?, Türk üniversite ö?rencileri örnekleminde bu yap?y? test ederek, ölçe?in maddelerinin mantıklı ve teorik olarak beklendi?i gibi alt faktörler altında topland???n? do?rulam??lard?r.

Yapılan Faktör Analizi, ölçe?in klinik ve ara?t?rmaya yönelik uygulamalarda somatik semptomlar?n farklı alt tiplerini ay?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu analiz, ölçekten elde edilen toplam skorun yan? sıra alt ölçek skorlar?n?n da güvenle kullan?labilece?ini

teyit etmektedir.

Enstrüman

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: 44 maddeden oluşan öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Derecelendirme formatı genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipindedir (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman).

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali İngilizce).

Popülasyon Grubu: Klinik olmayan ve klinik popülasyonlarda kullanılabilir, ancak uyarlama çalışması üniversite öğrencileri örnekleminde yapılmıştır.

Yaş Grubu: Ergenlik sonrası ve genç yetişkinlik (Üniversite öğrencisi popülasyonu).

Popülasyon Detayları: Kose ve arkadaşlarının çalışması, Türkiye'deki çeşitli üniversitelerden gönüllü öğrencileri kapsamıştır.

Test Metodolojisi: Bireylerin belirli somatik şikayetleri (örneğin, baş ağrısı, mide rahatsızlığı, çarpıntı) ne sıklıkta ve şiddette yaşadıklarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Beden Algısı, Psikiyatri, Psikolojik Değerlendirme, Somatizasyon, 44 Madde, Likert Ölçeği, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Samet Köse

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: sametkose@gmail.com

Yayın Adresi: Yayın adresi kaynakta açıkça belirtilmemiştir; sorumlu yazarın e-posta adresi iletişim için kullanılmalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin yayınlanması yılı 2017'dir (Uyarlama çalışması). Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Samet Köse ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda kullanım genellikle kaynak gösterilmesiyle mümkündür.

Orijinal makaleye erişim linki: tandfonline.com

Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: turkish-version-of-the-bradford-somatic-inventory-turkish-bis-44-toad.pdf

Kaynaklar

Kose, S., Tekintas, N. S., Durmus, F. B., Akin, E. & Sayar, K. (2017). Reliability, Validity, And Factorial Structure of The Turkish Version of The Bradford Somatic Inventory (Turkish BIS-44) in A University Student Sample. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 27 (1), 62-69. DOI: 10.1080/24750573.2017.1293245

Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ancak kaynak içerikte ölçek maddeleri sağlanmamıştır.

Kaynak içerikte Bradford Somatik Envanteri'nin Türkçe Versiyonu'na ait maddeler listelenmemiştir. Maddelere erişim için lütfen kaynak makaleye başvurunuz.